

אלו נערות פרק שלישי כתובות

לג.

עין משפט
נר מצוה

(א) לקמן מ"ג (ב) ו"ג
 אלעזר (ג) ו"ב ק"ג פ"ד
 פנהדרין כ"ה (ד) פנהדרין
 ע"ד. וע"ש על הגליון
 מ"ג בשם התו"ש (פ"ג)
 (ה) פנהדרין (פ"ג)
 (ו) ודברים י"ט (ז) לקמן
 מ"ג (ח) (ט) (י) ס"א
 ספק נתייבתי תחת. רש"י
 (י) (מכות ג"ג) (יא) ויענין
 מוס' מכות ג' ר"ה מעידין
 וכי ביתר בואר.

גליון הש"ס

נ"ב אמר קרא משפט
 אחר. עין מכות ד' ע"ב
 נכשי' ד"ה עדים זוממין
 ח"ו התראה וע"ק:

הגהות הב"ח

(א) נ"ב אמר לך ר"י כ"ב
 ס"א אלא ר' יוחנן:

מוסף רש"י

תחת אשר עינה. נ"ב
 חמשים כסף כתיב. מכלל
 דאיכא ברושח ופגם.
 מכלל דנושא ופגם שמים
 משום עיני. איני יסגן
 בשאר חובלין. איני כפול
 זה. פגם הוא נזק הנישום
 נמי בשאר חבלות (קטנו
 ח"ו). כמצינו שבמיתר.
 שהוא תחתיו להיבן את
 הכיור והכה את האשה.
 הכתוב מנצח (פנהדרין)
 וכו' ש"ס ע"ג. דכתוב
 וראם אסון יהיה ונתת
 נפש תחת נפש. וא"ל לא
 תמכין להרוג שדוג הוא
 אלא מקטיל. אלא לאו
 ש"מ כמתמין (ש"ס וס"ו).

ופרכינן חובל בחבירו. דעל כרחך צמנון נידון תקשי צטלת לאו
 ללא יוסף פן יוסף שהוא אזהרה למכה את חבירו: והיה אם כן
 הכותב במסכת מכות (דף ב:) מוקמינן לה צעדים זוממין: אלא.

על כרחך כיון דרבייה קרא לתשלומין איכא לזקומא לעונש מלקות
 דלאו דידיה צמעידין אנו את איש
 פלוני כהן שהוא בן גרושה לדיכא
 לאוקמי כאשר זמסו וזמסו יהא הוא
 בן גרושה תחתיו אלא סופג את
 הארבעים והכי מן במסכת מכות [ג].

וחובל בחבירו נמי מוקמינן ליה בשאין
 בה שוה פרוטה בכל חמשה דברים
 שבה כגון שלא פיתחו מספפו
 ומלאכתו ורפיו לא הוצרך ולא נער
 היה בה ובשטות שאין לה צושה. והכל
 נמי באחרות מצינו לאוקמי מלקות
 ידירה בצוגרת אבל נערה לישלם ולא
 ילנאי הוהיל וריפתה גזירה שוה דמתא
 תחת לתשלומין: לדכאביי. צשיליה

פירקין דפרכינן וזמיתא חמשים אמר
 חמשה ממל מלי ושיני ציניי חמשים
 ס' כסף נחמדו תחת קנס עויניו אבל
 צושה ופגם שהוא צשאר חובלים לא
 כלל כאן: שהוצב עמה. קרא יתירא

הוא לדרשה ימא ונתן לאבי הנערה
 חמשים כסף: מכלל דנושה ופגם.
 דלאו ממתת הנאת שפיכה עינה שהרי
 ישן בשאר חובלים לא כליינהו
 בגויה דמי: רבי אלעזר אומר

עדים זוממין דממונא משלמי ולא לני.
 לא צריכי קרא דסברא היא דמלקות
 לא שייך בהו: דלאו בני הסרסא
 ניבשו. קודם עדות כדמ' רבא ואיל
 הלך אי איכא לעמעשינהו לא
 תענשינהו אלא ממון דאין עונש הגוף
 בלא התראה. ואע"ג דגבי בן גרושה
 וכן חלושה ענשינן להו מלקות בלא

התראה חסם גזירת הכתוב דאשכחן
 צו מלקות צהדיא והיה אם כן היות
 מוקמינן לקרא צמדי דלא מצינו
 למענשינהו מכאשר זמסו אלא היכא
 דמנתי מעיבד צבו וזמסו לא שייך
 צבו מלקות: סדע. שאי אפשר
 להתרות בהם: מעיקרא. יוס או

עשה קודם שיעידו העדות: אמרי
 אישטלין. שכתבו ההתראה הרי
 שצטלה ההתראה: פרשי ולא מסהדי.
 אפילו אמת הוהיל ואנו משודים
 צעיניכס מה לנו ולנרה: לצסוף.
 לאחר שהעידו: מאי דהוה סוה.

כיון שהגיד אינו חוזר ומגיד ואין
 יכולין לחזור: וגיטרי צבו כסוף כדי
 דבור. לאחר שהעידו דמון כדי דבור
 כדבור דמי ויכולים לחזור: סוף כדי
 דבור. כדי שאילת שלום: ונרמו

רמווי. צשעת העדות נרמו להס
 רמוים על ההתראה להזכירם וצשעון רך שלא יקפידו: לאו מילתא היא
 דאמרי. שיהו עדים זוממין צריכין התראה: ה"ג דאינהו צעו
 למיקטל בלא התראה ואינהו צעו התראה כו': כאשר זמסו.

והם זממו להרוג את זה בעדותן שלא היה ולא נברא ולא התרו
 צו ההתראה שהעידו עליה: אלא מעסה. דהאי דלא צעו התראה
 משום כאשר זמסו הוא מלקות של זוממי עדות בן גרושה וכן
 חלושה: דלאו מכאשר זמסו אחי. עונש ידיהו שהרי לא זממו

להלקותו אלא לחללו: משפט השוה. וכיון דרוב זוממין לאו בני
 התראה נינהו הני נמי לא צעו התראה: צמלוט צמניסה. שמתכוין
 היה להורגו: הכהוב מדבר. דכתיב אם אסון יהיה שמתה האשה
 ונתת נפש ואש"פ שלא נתכוון אלא לחבירו ואשמעינן נתכוון להרוג
 את זה והרג את זה חייב: אי דלא אפרו ציב. אם מתימתו תהרג: לדבר חמור. מיתה. הוי מותרה לדבר הקל. שאם יכנו ולא ימות
 ילקה ואפילו הכי אמר רחמנא דכי אין שם חיוב מיתה יענש דמי ולדות ואף על גב דאיכא התראה למלקות אלמא משלם ואינו לוקה:
 נגדוה

אלא אפשר לקוימי בבן גרושה או בבן חלושה. ואם תאמר
 אמאי לקו אעדות דכן גרושה הא הוי עדות שאין אמה
 יכול להזימה ויש לומר דלא חשיב עדות שאין אמה יכול להזימה אלא
 צמעדין על הטורפה דאי אפשר לקוימי צשום דבר לא צמיתה

ולא צמלקות דגברא קטילא צעו
 למיקטל אבל הכא נתקיימה צמיתה
 צמלקות: מיבעי ציה צבראביי.
 ואם תאמר כיון דאיטריך תחת להך
 דרשה א"כ מנא לן מיטב וי"ל דיליך
 מנתינה ליה מוסף:

ועולא נפקא א"ה מדרבא. משמע
 דרצא סבר כעולא דרבי
 יוחנן גופיה הוה דריש כעולא אי
 לאו משום דמיבעי ליה לדכאביי
 וקשה לרצ"ח דצפרק דשוכר את
 הפועלים (צ"מ ט"ז). וס"מ משמע צהדיא
 דסבר כרבי יוחנן גבי מוסס פרה דאי
 צה לוקה ומשלם דמוקי לה דשכי
 כרבי מאיר ורצ"ח אמר לעולם
 כרצנן ואתנן אסרה תורה אפי' צא
 על אמו פירוש ומשלם לנאת ידי

שמים משמע צדדין לוקה ואינו
 משלם ולמאי דפרישי לעיל דלמסקנא
 דווקא צהני תלת אית ליה לעולא
 דממונא משלם ולא לקי אחי שפיר
 דצעלמא סבר כרבי יוחנן דלוקה
 ואין משלם כדריש רבי יוחנן וסמין
 ליה ארבעים יכנו:

ניתרי בהו מעיקרא כו'. ואם
 תאמר מיפוק ליה דהויא
 התראה ספק דאין אנו יודעין אם
 מעידים שקר ויש לומר דהתראה
 ספק לא הויא אלא כגון אל תומיר
 שאף למותרה ענמו הוא ספק ססבר
 שעדיין יש שעות ציום אבל הכא
 המותרין יודעין שעדיין שקר:

וניתרי בהו בתוך כדי דבור.
 ואם תאמר היכי מצי
 מו הדרי צבו והא התראה איכא
 טפי מכדי צבור שהוא כדי שאילת
 שלום ויש לומר דכל זמן שעסקים
 צאותו דבר חשיב הכל תוך כדי
 דבור כדאמרין צמכות (דף ו.) דאפי'
 מעדיין מאה כל אחד תוך כדי דבור
 של חבירו חשויין כולן תוך כדי דבור
 של ראשון ואם נמצא אחד מהן קרוב
 או פסול עדותן צטילה:

אלא פשיטא דאתרו ביה. וא"ת
 היכי משלם ממון אפי' כי
 אין אסון הא כיון דמתכוין להרוג
 הוי ליה רודף ומתחייב צנפשו וקיס
 ליה צדרבה מיניה וי"ל צשכולין
 להגילו צאחד מאצריי והכי אמרינן
 צצן סוכר (פנהדרין דף ע"ד):

כמא" דמותרה לדבר חמור הוי
 מותרה לדבר חמור הוי מותרה לדבר
 הקל ואמר רחמנא ולא יהיה אסון עונש
 יענש מתקוף לה רב אשי ממואי דמותרה
 לדבר חמור הוי מותרה לדבר הקל דלמא לא
 הוי אם תמצא לומר הוי ממואי דמיתה חמורה
 דלמא

מותרה לדבר הקל דמא לא הוי. אין לומר דטעמא משום
 דהאריגה הוא דקיבל התראה דניחא ליה ליהרג על מנת שיהרוג
 שזולא דמתות נפשי עם פלשתים הוא דקאמר אבל לא יתחא ליה
 להכות את חבירו על מנת שילקוהו דהא אמתני' דפרק הנשפין
 (פנהדרין ד' ע"ט) דקתני דחייבי מיתות שנתעברו ידונו צקלה וקאמר
 בגמ' (ט"ז דף פ:) ש"מ מותרה לדבר חמור הוי מותרה לדבר הקל והתם
 פשיטא דכיון דהמרו צו לסקילה וקבל כ"ש שאם התרו צו חנק
 על אותו דבר ענמו שהיה מקבל ואפי' צעי למימר דמותרה לדבר
 חמור לא הוי מותרה לדבר הקל אלא יש לומר דגזירת הכתוב
 הוא דצעין שימיר ענמו לאותה מיתה צין קלה בן חמורה:
 דלמא

הוי מותרה לדבר חמור. מיתה. הוי מותרה לדבר הקל. שאם יכנו ולא ימות
 ילקה ואפילו הכי אמר רחמנא דכי אין שם חיוב מיתה יענש דמי ולדות ואף על גב דאיכא התראה למלקות אלמא משלם ואינו לוקה:
 נגדוה

בה א מיי פייח מהל'
 עדות הל' ד סמג
 עשין קי טור מיימ סי' לח'
 בו ב ג מיי פייח מהל'
 פנהדרין הלכה ב דין
 דמותרה לדבר חמור לא
 מלאמי נמי שם מנזל
 קר צהמרו צו צמס
 מיתה ספק דהוי תהרה
 היינו דהוי מקבל עליו צין
 מיתה חמורה כגון סקילה
 וכן קלה אבל צהמרו צו
 חמורה לנד לא צהמרו שם
 ועי' בתוספות דהכל סד"ה
 ממאי וכו' דמירת הסמוג
 הוא וכו':

תורה אור השלם

1. ארבעים יבנו לא יסיף
 פו יסיף להכותו על אלה
 מכה רבה ונקלה אחיה
 לעיניך: דברים כ"ה ג

2. ויהי אם בן הבית
 הרשע והפילו השפט
 ודברו לפניו כדי רשעתו
 בדברים כ"ה ב

3. ונתן האיש השכב
 עמה לאביו הנער
 חמשים כסף וכו' תורה
 לאשה תחת אשר ענה
 לא יוכל שליחה כל
 יקמו: דברים כ"ב כ"ט

4. ונשיחם לו כאשר
 זמם לעשות לאחיו
 ובערת הרע מקרבך:
 דברים י"ט י"ט

5. משפט אחר ויהי
 לבם כגו כאורח יתיה כי
 אני יי אלהיכם:
 ויקרא כ"ד כ"ב

6. וכי יצאו אנשים ונגפו
 אשה ורדה ויצאו ולידה
 ולא יתיה אסון עונש
 יענש באשר ישית עליו
 בעל האשה ונתן
 בפללים: שמות כ"א כ"ב

7. ואם אסון יתיה
 ונתתה נפש תחת נפש:
 שמות כ"א כ"ג

כז א מיי פ"ד מהל'
דולת ומכרת נפש
הל' ג:
כח ב ג מיי פ"ג מהל'
גניבה הל' ו:
כט ד מיי פ"ב מהל'
י:
ל ה מיי פ"ב מהל'
ה"ג:

מוסף רש"י

על משנתו. מהגמין
על זרייה שמתפלג למי
ושפן על כמו וסנהדרין
(ע"ה). ופי העלה על
דעתך שזה מהלך
בשוק כ"ל. למה ל'
למיר ונקח המכה ממיה
(ע"ה). שחובשין אותו.
אם אמרוהו למייה חובשין
את המכה שלא יבא
עד שרכא את ימות
אם לא, להכי אתי
ונקח המכה. דמשמע
לשקטין ונקח. מכלל דע'
השתא משא הוא (ע"ה).
דאמר לוקח ומשלם.
נמשכת מכות (ד'). מעדיס
אין פסלין שחייב להניחו
מחיים זה ומגלה זמנין
לוקח ומשלם. שלא השם
המביא לדי מכות מבין
לדי פסלין (ב"ק ע"ה).
וכי זה חוטא וזה
מתחייב. וכי שלם חוטא
ושולח מתחייב בתשלומי
ד' וה' והא ק"ל דלוק'
שלם לדבר ענייה (ב"ק
ע"ה). מה מכירה על
ידי אחר. אינה מתקיימת
אלא על ידי אחר. הגג
מוכר והלוקח לוקח. אף
טבחה על ידי אחר.
אפילו טבחה שלח מתחייב
הגג בתשלומי ד' וה'
(קדושין ע"ה).

ודלמא מלקות חמור. הוה מני לשנויי מסתברא מינה חמורה
שכן יתקנה לאנשי עיר הנידחת כדאמר ר' עקיבא מימות
(סנהדרין ג'): **אילמלי** נגדוה לחגניה מישאל ועזריה הוה פלחי
צ'צ'אמא. תימה מנא לן (ה) דהא לאמר' בהרואה (ברכות ס"ה)
אז ר"ע אחר כל ימי הייתי מנטער
על פסוק זה אימתי יבא לדי ואקיימו
כל נפשך אלמא משמע דכל נפשך
מיידי אפי' היו מייסרין את האדם
צ'סורין קשין דומיא דר' עקיבא שהיו
מסקרין צטרו במסקרי צחל וכ"ס
לנגודי ואור"ט דאוחו זלם לא היה
עבודת כוכבים ממש אלא היה עשוי
לכבוד המלך ואעפ"כ היה צו קידוש
השם ולכן מסרו עמנן למיתה והיינו
דכתיב (ויילא ג) לאלהך לית אן
פלתין וזללם דנהא די לקיימת לא
נסגוד משמע שהללם לא היה מופס
צ'אלהות ומיהו פלחו לזלמא משמע
שהללם היה עבודת כוכבים
מדקאמר פלחוס:

דלמא בשוגג ונקח מגלות.
תימה לר"י הכי שייך
גלות אם מת אחר שהצטווה צ' או
שלושה ימים הא אמרינן צמי שאלחו
(גיטין ע' וס"ט) שפט צו שנים או רוב
שנים הרי זה אינו גולה דחיישין
שמה הרוח צללתו וטעמא דגבי
גלות אשכתן מיילי טובא דפטור כגון
דך עלייה דגבי מיתה אין חילוק בין
דך עלייה לדרך ירידה הכי נמי גבי
גלות ענינן שמונת מיד דכתיב ויפל
עליו וימות משמע מיד ואע"ג דגבי
מיתה נמי כתיב טובא מהא איש ומת וי"ל
דמשכתא לה צביטא דשישא דלא
חיישין שמה הרוח צללתו כדאמרין
התם אי נמי דוקא צשט צו רוב שנים
חיישין שמה הרוח צללתו דנקל
הרוח מצללו אכל בשאר חבלות אין
הרוח מוזק כל כך שיקולן לשמור יפה
מצללו רוח לכוון על המכה שום
דבר וא"ת הכי מיתוקס קרא צשוגג
הא כתיב שנת צקרא רק שנתו יתן
וגו' ובשוגג לא מייחייב כדאמרין
צ"פ כ"ל הרגל (ב"ק כו' וס"ט)
דמריבא מפלע תחת פלע לחייב על
השוגג כמזיד נזק אכל לא ד' דברים
וי"ל דמשכתא לה צהוסף לו רעוה
אחת דלמר בהמניה (ש"ס ג') דגולה
ואם לא מת חייב ד' דברים ולא דמי
לשאר שוגג או כגון שנגס לחנותו של
גנר (ש"ס) צריש דמוכח התם לרצ'
פפא דשיין צריש גלות וד' דברים או
נפל מן הגג צרוח מליה דחייב ד'
דברים כדאמר' צסוף כ"ל הרגל
(ש"ס מ.) ומסתברא דאם מת דגולה
ועוד דלפטר דהוי שוגג על המיתה
ומזיד על הצללה (ש"ס) צגב שור הנסקף
וטבחו משלם תשלומי ד' וה'. תימה
דתיקשי מהכא לריש לקיש דלמר צפ'
מרכוה (ש"ס ע') וס"ה כל היכא דליתיה
צמכירה ליתיה צביטא והכא שור
הנסקל ליתיה צמכירה וי"ל דהתם

נגדוה. יסורין: ולא שני לך כו'. יסורי המלכות הכאה שאין לה
קצבה היא אכל מלקות יש לה קצבה ארבעים: הניחא לרבנן דאמרי.
צסנהדרין צאלו הן הנשרפים (ע"ה). נתכוון להרוג את זה והרג את זה
חייב והאי ונתם נפש ממש קאמר אית לן למידק ואוקמי קרא צשהתרו צו
ולמילף דלע"ג דליכא התראה יענש
ממון כשאין שם מיתה: **אלא לרבי**
דאמר. התם נתכוון להרוג את זה
והרג את זה אינו נהרג אלא משלם
דמי האשה לירשיה אם כן אפשר
לאוקמי קרא צאל התרו צו ומשום
הכי כי אין אסון משלם דמי ולדות
וכי יש אסון משלם דמי אשה אכל
אתרו ציה אימא לך לוקה ואינו
משלם: מאי איכא למימר. מתיכא
תימי חובל צחצרו לתשלומין ואף
כשהתרו צו: על משעתו.
כדמתרגמינן על צוריו ששצ לכחו
ולאיתנו הראשון: **אלא מלמד**
שחובשין אותו. לא נאמר מקרא
זה אלא ללמד דתיכא דהכחו ולא
מת ונפל למשכנ יחצשו את המכה
ההוא צבית האסורין עד שגלה
אם יקום והמהלך צחוץ אז ונקח
המכה מכלל דעד השתא לא יכא
מידי צית דין אלא נצטו: ואי
מייס קטלינן ליה. [כיון דאמר
חובשין מכלל דאי מייס יזק קטלינן
ליה להאי דאי לאו לקטלא למאי
צחצוין ליה: לדבר חמור. מיתה:
לדבר קל. מלקות דלא יוסף דחובל
ולא מת]: ואמר רחמנא. לתיכא
דלא מת דליכא ממון ומלקות צידון
צממון דכתיב] שנתו יתן: **ממאי**.
דהאי והכא איש את רעוה צמזיד קא
משמעו והאי ונקח דילפינן מיניה
צביטה ונקח מקטלא קאמר דמשמע
מינה דאי מייס קטלינן ליה ועל
כחין צהתרו צו: **דלמא צשוגג**.
משמע ולא התרו צו וחציה לאו
לקטלא אית נמי לאו מקטלא אלא
מגלות דערי מקלט וחציה דילפינן
מינה לגלות קאמר ומשום הכי כי
נקח מגלות ישלם ממון אכל היכא
דאתרו ציה אימא לך דכי לא מייס
לוקה ואינו משלם: ריש לקיש מהדר
אשיניא דרומיא דרמינן צריש
שמעתין (ג') מתני' דמכות אדכחונות:
הא מני. מתניתין דקתני צא על
אחוטו ונתן קנס ר"מ היא דלמר
לעיל] לוקה ומשלם שלא השם המביאו
לידי מכות מביאו לידי תשלומין:
אפי' צבו נמי. דמיקטיל עלה לישלם
דהא לא סביחא ליה לר"מ דפטור
משום דרביה מייסה והאמיא תנן מתני'
הצא על צמו פטור מן הקנס: ו**טבא**
צשנת. איכא חיוב מיתה וכן לעבודת
כוכבים: שור הנסקל. לקמן (ג'ר). פריך
הא לא שיה מדי: **צטובה על ידי**
אחר. הגג צוה לשלומו לשמוט:
וכי שלח חוטא ושולח מתחייב קנס
דלרעוה וחמשה והא קיימא לן
צקדושין (מ"ג) אין שלח לדבר עזירה:

דלמא מלקות חמור דאמר רב אילמלי
נגדוה לחגניה מישאל ועזריה פלחו לצלמא
א"ל רב סמא בריה דרב. אפי' לרב אשי ואמרי
לה רב סמא בריה דרבנן אשי לרב אשי ולא
שני לך בין הכאה שיש לה קצבה להכאה
שאין לה קצבה מתקיף לה רב יעקב מנהר
פקוד הניחא לרבנן (ה) דאמרי נפש ממש אלא
לרבי דאמר (ו) ממון מאי איכא למימר אלא
אמר רב יעקב מנהר פקוד משמיה דרבא
מהכא יאם יקום והתהלך בחוץ על משענתו
ונקח המכה (ו) וכי תעלה על דעתך שזה
מהלך בשוק וזה נהרג "אלא מלמד
שחובשין אותו ואי מית קטלינן ליה ואי לא
מית שבתו יתן ורפא ירפא היכי דמי אי דלא
אתרו ביה אמאי מיקטיל אלא פשיטא
דאתרו ביה ומותרה לדבר חמור מותרה
לדבר הקל ואמר רחמנא שבתו יתן ורפא
ירפא מתקיף לה רב אשי ממאי דמותרה
לדבר חמור הוי מותרה לדבר הקל דלמא
לא הוי ואם תמצא לומר הוי ממאי דמיתה
חמורה דלמא מלקות חמור דאמר רב
אילמלי נגדוה לחגניה מישאל ועזריה פלחו
לצלמא א"ל רב סמא בריה דרב אפי' לרב
אשי ואמרי לה רב סמא בריה דרב אשי לרב
אשי ולא שני לך בין הכאה שיש לה קצבה
להכאה שאין לה קצבה מתקיף לה רב מרי
ממאי דבמזיד ונקח מקטלא דלמא בשוגג
ונקח מגלות קשיא: ריש לקיש אמר הא מני
רבי מאיר היא (ז) דאמר לוקה ומשלם אי רבי
מאיר אפי' בתו נמי וכי תימא ר' מאיר לוקה
ומשלם אית ליה מת ומשלם לית ליה ולא
והתניא אית וטבח צבבת גיב וטבח
לעבודת כוכבים אית שור הנסקל וטבחו
משלם תשלומי ארבעה וחמשה דברי
רבי מאיר וחכמים פוטרין הא איתמר עלה
אמר רבי יעקב א"ר יוחנן ואמרי לה אמר
רבי ירמיה אמר ר' שמעון בן לקיש ר' אבין
ורבי אילעא וכל חבורתא משמיה דרבי
יוחנן אמרי (ב) בטובה על ידי אחר וכי זה
חוטא וזה מתחייב אמר רבא אמר רחמנא
(ג) וטבחו או מכרו (ד) מה מכירה על ידי אחר
אף טביחה על ידי אחר דבי רבי ישמעאל
תנא או לרבות את השליח דבי חזקיה תנא
תחת לרבות את השליח (ה) מתקיף לה מר
זמרא מי איכא מידי דאילו עבד איהו לא
מיחייב ועביד שליח ומחייב איהו לאו
משום דלא מיחייב "אלא משום דקם ליה
בדרבה מיניה אי בטובה על ידי אחר מאי
טעמיהו דרבנן דפטרי "מאן חכמים
ר'

מכירה אי אפשר אלא ע"י אחר שהלוקח לוקחו ממנו: סתם הסוהר. מני
למכתיב ישלם צשור: עבד איהו לא מיחייב. דהא מיקטיל: לאו משום דלא
מיחייב הוא. דחיובה רמיא עליה אלא משום דקם ליה צדרבה מיניה:
רבי
צ"מ ג' וס"ה) איתן אסרה תורה אפי' צא על צמו דמייחייב צבא לנאת ידי שמים אכל קנס לא מייחייב אלא ע"פ צ"ד כדאמר' אשר ירשיעון אלהים
פרט למרשע עצמו מ"מ ינחא דכיון שהיה ראוי להחייב אם לא היה מתחייב צנפשו מתחייב נמי צממון ע"י שליח כיון שאינו מתחייב צנפשו:
רבי

(6) וסנהדרין ע"ה.
(7) וס"ה ג' שם פת: [ומס'
ד"ק פ"ט] (ד) ונקמן ל'
(ה) ב"ק ע"ה. ב"מ ע"ה.
(ו) קדושין מג. ב"ק ע"ה.
(ז) וט"ו (1) ב"ק ע"ה.
(ח) ועיובין פ"ג וט"ו.
(ט) ושמות כ"ה. (10) וד'
ל' (11) ונקמן ל' (12)
(13) וי"ע מוס' פסחים נ"ג:
(14) ד"ה מה ראו ומוס' ע"ג ג'
(15) ד"ה רש"א מ"ז.
(16) וי"ע מוס' יבמות ק"ב:
(17) ד"ה אלא וד"ה חיישין
[ומס' גיטין ע' ובשעוה
ל' ד"ה ע"פ].

תורה אור השלם

1. אם יקום והתהלך
בחוץ על משענתו ונקח
המכה רק שבתו יתן
ורפא ירפא:
שמרת כא יט
2. כי יגבד איש שור או
שה ועבדו או מקבר
חמשה בקר ישלם תחת
השור וארבע צאן תחת
השה:
שמרת כא לו

גליון הש"ס

תוס' ד"ה גב וכו' באר
פתיים ניהא. ע"י זמנים דף
ע"ה ע"ה מוס' ד"ה צעמוד
הקדום אפי':

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה אלמלי כו'
מנא לן רעור דהא:

